

Det Danske Filmmuseums historie

af Ib Monty

Foråret 1937:

Dr. phil. Frederik Schyberg drøfter med direktøren for Nordisk Film Ko., vekselerer Carl Bauder, mulighederne for at skabe et dansk filmmuseum.

Sommeren 1937:

Frederik Schyberg og forfatteren Ove Brusendorff gennemgår løseligt Nordisk Films Kompagnis beholdning af billednegativer, der opbevares i Frihavnen. Man begynder en sortering af materialet.

Eftersommeren 1938:

Frederik Schyberg, Ove Brusendorff, Carl Bauder og direktør Holger Brøndum fra Nordisk Films Ko. besigtiger beholdningen af historisk materiale hos Nordisk Films Ko. i Valby. Man drøfter placeringen af museet.

Efteråret 1939:

Drøftelse mellem direktør Thomas P. Hejle fra Dansk Kulturfilm og vekselerer Carl Bauder om, hvorledes materialet fra Nordisk Films Ko. kan bevares.

Vinteren 1939, foråret og sommeren 1940:

På Nordisk Films Kompagnis opfordring sorterer Ove Brusendorff billedmaterialet. Man er nu nået så langt, at man kan se, at der er så meget materiale (negativer til spillefilm, reportagefilm, apparater, etc.), at der er tilstrækkeligt grundlag for et filmmuseum. Man mener også, at det ikke skal indskrænke sig til kun at omfatte Nordisk Films Kompagnis materiale. Vekselerer Carl Bauder indbyder til et møde. I dette møde deltager fra Nordisk Films Ko. ingeniør Axel Petersen, direktør Olaf Dalsgaard-Olsen og direktør Holger Brøndum. Endvidere deltager i mødet vicepræsident Robert Hove og kontorchef Vilhelm Boas fra justitsministeriet, direktør Thomas P. Hejle fra Dansk Kulturfilm, Frederik Schyberg og Ove Brusendorff.

Der nedsættes et arbejdsudvalg med Thomas P. Hejle som formand og med Robert Hove, Vilhelm Boas, Axel Petersen, Frederik Schyberg og Ove Brusendorff.

29. november 1940:

Møde i arbejdsudvalget. Man enes om, at tiden er inde til at realisere tanken om et filmmuseum. Vekselerer Bauder har tilsagt økonomisk støtte, men det er en stiltiende forudsætning for støtten fra Nordisk Films Kompagni, at museumstanken bliver ført ud i livet i tilknytning til Nordisk Films Kompagni, og at dette firmas navn under en eller anden form bliver knyttet til museet. Alle var enige heri, og man er ligeledes enige om, at museet allerførst skal arbejde på at redde den danske filmproduktion. Et nyt arbejdsudvalg bliver nedsat. Medlemmer er Robert Hove, Thomas Hejle, Vilhelm Boas, Axel Petersen, Frederik Schyberg og Ove Brusendorff.

Filmmuseets billedarkivar Janus Barfoed med en Tom Mix-plakat hentet fra museets store samling.

23. december 1940:

Det første møde i filmmuseumsudvalget finder sted. Robert Hove er fraværende. Direktør Holger Brøndum fungerer som sekretær. Man enes om følgende program med hensyn til materialet fra Nordisk Films Kompagni: 1. sortering af plader og aftryk. 2. Aftryk af bevarede plader. 3. Sortering og katalogisering af bevarede plader og aftryk. Man vil ansøge Nordisk Films Kompagni om 15.000 kr. til dette arbejde.

11. marts 1941:

På et møde foreslår Ove Brusendorff, at man nu søger statsstøtte, men et flertal af udvalgets medlemmer mener, at det er for tidligt.

Foråret og sommeren 1941:

Ove Brusendorff katalogiserer på Nordisk Films Kompagni 800 programmer, 2000 fotos, breve etc.

7. november 1941:

På et udvalgsmøde bakker Nordisk Films Kompagni ud af museumsplanerne. Man vil ikke overlade sit materiale til et museum, der ikke i første række skal være et museum for Nordisk Films Ko.

11. november 1941:

På et forslag fra Thomas P. Hejle vedtager Dansk Kulturfilms bestyrelse, at Dansk Kulturfilm skal realisere museumstanken. Man vil anvende overskuddet fra Toftegaard Bio, ca. 15.000 kr. om året, til oprettelse og drift. I første omgang vil man anvende Dansk Kulturfilms opsparede kapital på 15.000 kr. og man engagerer Ove Brusendorff til at indsamle og katalogisere film, programmer etc. hos de udenlandske selskabers filmudlejere. Museet skal have lokaler hos Dansk Kulturfilm.

I skrivelse til justitsministeriets udvalg angående Statens arkiv for historiske film og stemmer meddeler Dansk Kulturfilms mu-

seumsudvalg, at formålet er 'at tilvejebringe en Studiesamling til Brug for vordende og fungerende Filminstruktører og -teknikere samt for videnskabeligt eller kunstnerisk Interesserede og folkelige Studiekredse.' Museet skal beskæftige sig med filmens kunstneriske udvikling i Danmark og i udlandet, og derfor først og fremmest med spillefilmen, kun med reportage- og dokumentarfilm i den udstrækning, hvor disse bidrager til filmkunsten. De to arkiver vil derfor have vidt forskellige formål. Nationalmuseets arkiver er interesseret i filmen som registrator af sæder og skikke, etc.

Hermed er museet grundlagt.

19. november 1941:

I et brev fra vekselerer Carl Bauder meddeles, at Nordisk Films Kompagni løser sig fra museumsplanerne. Der kan ikke afgives løfte om afgivelse af materiale, og Nordisk Films Kompagni ønsker at stille alt praktisk arbejde vedrørende museumssagen i bero indtil videre.

23. december 1941:

På et møde mellem Thomas P. Hejle, Robert Hove, Vilhelm Boas, Holger Brøndum, Axel Petersen, Frederik Schyberg og Ove Brusendorff, dvs. det hidtidige museumsudvalg, meddeler Thomas P. Hejle Dansk Kulturfilms beslutning om at realisere museumstanken. Når man har indsamlet det udenlandske materiale, vil man atter henvende sig til Nordisk Films Kompagni.

21. februar 1942:

På et møde mellem Thomas P. Hejle, Robert Hove, Vilhelm Boas, Frederik Schyberg og Ove Brusendorff besluttet det, at der skal bygges filmbokse.

1943, 44 og 45:

Ove Brusendorff fortsætter filmmuseumsarbejdet under Dansk Kulturfilm.

Januar 1946:

Filmarkivet har 4 medarbejdere inklusive Ove Brusendorff. Samlingerne består af 190 film, 160 bøger og 12.000 udklip. Palladium er det eneste danske selskab, som har overdraget materiale til filmarkivet.

29. november 1946:

Dansk Kulturfilm vedtager, at filmarkivet skal have sit eget budget.

Efteråret 1947:

Der udarbejdes selvstændige vedtægter for filmarkivet, der herefter får navnet 'Det danske Filmmuseum'. Museet er stadig underlagt Dansk Kulturfilm, men der oprettes et tilsynsråd for museet med Thomas P. Hejle som formand og med følgende medlemmer: kontorchef Blom-Andersen, justitsministeriet, folketingsmand Chr. Christiansen, AOF, Vilhelm Boas, justitsministeriet og Frederik Schyberg. Museet finansieres ved tilskud fra staten og fra Dansk Kulturfilm. Museet bliver medlem af 'Fédération Internationale des Archives du Film'.

Fra den 8. til den 15. februar 1947 havde arkivet i samarbejde med 'Politiken' arrangeret en filmuge i Størekkassen. Det var museets første forevisningsvirksomhed.

1. december 1947:

Museet flytter med Dansk Kulturfilm fra Dahlerupsgade til lokaler på Nørrebrogade 10.

September 1948:

Den årlige FIAF-kongres afholdes i København og Ove Brusendorff indvælges i FIAF's bestyrelse som kasserer.

Oktober 1948:

Museet afholder sin første række af filmforevisninger. Den er kun for indbudte og finder sted i Odeon.

Januar 1949:

Museet begynder regelmæssige filmforevisninger en gang om ugen i Odeon og i Ungdomshuset, Nørrevoldgade 23.

Finansåret 1948-49:

Museets budget forøges væsentligt til 260.000 kr. Heraf yder Filmfonden 200.000 kr.

Juli 1949:

Museet flytter til lokaler hos Møller & Landshultz i Krystalgade 15B.

September 1949:

Museet får sin egen forevisningssal med 84 pladser på 3. sal i Frederiksberggade 25. Fra oktober er der forevisninger tre gange om dagen. Samtidig oprettes en udlånsafdeling.

Finansåret 1949-50:

Museets budget forøges til 385.000 kr.

1. april 1950:

Det danske filmmuseum godkendes som en selvejende institution. Leds af en direktør, Ove Brusendorff, og med et tilsynsråd, hvori sidder Thomas P. Hejle (formand), kontorchef A. Blom-Andersen og ekspeditionssekretær Henrik Urne fra justitsministeriet, sekretær Erik Hauerslev (AOF) og Frederik Schyberg.

31. august 1950:

Museet får nye vedtægter, og tilsynsrådet omdannes til en bestyrelse, der bl.a., skal ansætte direktøren. De nye vedtægter godkendes af justitsministeriet den 1. maj 1951.

1. januar 1951:

Museets bibliotek indeholder nu 4000 bøger. Museet udgiver 5 pjecer, og de første filmklubber oprettes.

Foråret 1952:

Museet får filmbokse i træbarakker i Hvalso.

5. januar 1953:

Museet flytter til Illums ejendom på Amager-torv 10.

Oktober 1954:

Museet begynder udgivelsen af tidsskriftet 'Kosmorama'.

Oktober 1955:

Museet flytter til Hvidovregade 24 i Valby, hvor det får til huse sammen med Statens Filmcentral og Dansk Kulturfilm.

27. marts 1957:

Museet flytter til Vestergade 27 sammen med Statens Filmcentral og Dansk Kulturfilm.

1. november 1958:

Erik Hauerslev bliver direktør for filmfondsinstitutionerne, herunder museet, der administrativt bliver underlagt den nye direktør. Han overtager bestyrelsens funktioner, og bestyrelsen omdannes til tilsynsråd.

1. februar 1960:

Ove Brusendorff forlader museet og bliver direktør for Carlton-biografen. Han indvælges i museets tilsynsråd.

1. juni 1960:

Ib Monty bliver konstitueret som leder af museet.

1. januar 1961:

Erik Hauerslev forlader filmfondsinstitutionerne, og efterfølges som direktør af Werner Pedersen. Ib Monty bliver ansat som leder af museet.

Januar 1962:

Museets og Statens Filmcentrals boksanlæg, der er blevet indrettet i det tidligere Bagsværdfort, Møllemarken 28, tages i brug.

27. maj 1964:

I følge den nye lov om film og biografer lovfæstes museet for første gang selvstændigt som en statslig institution under ministeriet for kulturelle anliggender.

1. april 1965:

Museet udskilles administrativt fra Statens Filmcentral og får nye vedtægter.

Sommeren 1965:

Boksanlægget i Bagsværd udvides fra 9 til 11 bokse.

November 1965:

Erik Hauerslev indvælges i museets tilsynsråd som repræsentant for Filmfonden, hvorfra museet får sit tilskud via ministeriet for kulturelle anliggender.

Foråret 1966:

Museets negative overføres fra filmlaboratorierne til boksanlægget i Bagsværd, hvor hele museets beholdning af film derefter er samlet.

Juni 1966:

Museet flytter til Filmfondens ejendom i Store Søndervoldstræde, hvor museet lejer lokaler.

1. november 1966:

Forsvarsministeriet overdrager boksanlægget i Bagsværd til ministeriet for kulturelle anliggender. Administrationen overlades til museet.

8. januar 1968:

Museet flytter sine forevisninger til en ny biograf på 158 pladser, der er bygget i tilknytning til Filmfondens ejendom og til brug for museet.

26. februar 1969:

Museet indvier sin permanente udstilling på anden sal i Store Søndervoldstræde.

Marts 1971:

Vært for møder i FIAF's Preservation, Cataloguing and Documentation Commissions.

1. januar 1972:

FIAF's Periodical Indexing Project starter på dansk initiativ. Administreres indtil februar 1973 på museet. Derefter til London.

Efteråret 1973:

Der oprettes en filial af museets forevisningsvirksomhed i Århus i samarbejde med Århusstudenternes Filmklub.

1. april 1975:

Ny arkivbygning på 200 m² i Bagsværd som fjernarkiv for bibliotek og billedafdeling.

1975:

Museet overtager Carl Th. Dreyers efterladte papirer og A/S Nordisk Films Kompagnis kontorarkiv fra 1906 til 1960.

15.-27. august 1977:

Organisator af 3rd FIAF Summer School, der afholdes på Schæffergården i Gentofte.

1. februar 1978:

Tilsynsrådet nedlægges. Museet konstituerer et filmarkiveringsudvalg, hvis medlemmer er 1 repræsentant for de danske producenter, 1 for de amerikanske, 1 for de europæiske, 1 repræsentant for kulturministeriet og museets direktør.

Marts 1981:

Lejer lokaler i Holmens Kanal 7 til bibliotekets fjernarkiv.

1984:

Museets udstilling lukket hele året på grund af tagreparationer.

1985:

Nyindrettet udstillingslokale åbner.

1987:

Museets udenhus udstillingsvirksomhed indstilles på grund af personalereduktion.

1988:

Museet overtager Nationalmuseets filmsamling fra De Audio-Visuelle Samlinger, som nationalmuseet nedlægger.

Sommeren 1988:

Museets biograf renoveres.

Juli-august 1989:

Museets fjernarkiv flyttes fra Holmens Kanal 7 til Njalsgade 19.

Maj 1990:

Der udarbejdes en samarbejdsaftale mellem Filmmuseet og Statens Museum for Kunst om indsamling af film lavet af billedkunstnere.